

Vit klára bert at endurnýggja okkum til gamalt

Hefta seg við minstu nøgdina

Hetta vikuskiftið tok politíð í Havn triggjar ungarnar, sum koxtrúði bíl og voru avirkaðir.

Ein av hesum monnum hevði uppi á sær 2.72 gramm av hasj.

Tað er ikki nokur stor nøgd og er ikki meira enn til eigna nýtslu, men í Føroyum sær politíð ikki millum fingrarnar, soleiðis sum gjørt verður í Danmark, viðvíkjandi so smáum nøgðum av hasj. Her er minsta nøgdin reysiverð.

Áðrenn fróðleikur í innflyta rúsdandi evni eru eisini væl strangari í Føroyum enn í Danmark.

Seinkað av illveðri

Norðna var seinkað heim úr Danmark hesa ferð. Illveður var á veg niður til Hanstholm, og tí var skipið ikki á Havnini aftur fyrr enn á middagi í gær. Eftir ferðarættanini skal skipið vera á Havnini kl. 6 mána morgun.

Norðna siglir nu tvær ferðir um vikuna til Hanstholm, fráferðir um leygardag og mikudag.

Nú nógv fólk, men nógv eru eisini slökkifólksfólk.

30 fólk við á EGB-kveikjaradegi

Gott 20 næmingar frá fleiri av mánámskúlamum landið voru við á European Business Game (EBG) kveikjaradegi á Handilsskúlanum á Kambsdali leygardag.

Nú spennandi kom fram á degnum. Eg haldi, at fleiri næmingar fingur rættligt blóð á tonna. Millum annað naka frá Handilsskúlanum í Havn, sum longu hava meldað seg til. Tey hevdu annars ikki setti á at veru við, sigur Claus Restrup, i føroyska styringsbólknum fyri verkstættina.

Á degnum greiddu nokur vinnulívsfólk, sum partvís hava roynt nýggjar vegir, frá teirra royndum. Birgt Hansen greiddi frá Gjaar Betongvirki, Eyðun Antonussen frá AWI-boats, og Fia Norðberg greiddi frá Dros. Simun Hammer, sum hevur virkið «Virksráðgeving» kom við goðum ráðum, og Henning Sejer Jacobsen frá Teknologisk institutt í Árlhus greiddi frá, hvussu man kann menna eitt gott hugskot.

Umboð frá Føroya Banka og Føroya Sparikassa greiddu eisini frá stuðulsmøguleikum.

Enn er to óvist, hvussu nógvir føroyskir bólkur verða við í EGB-endakappingini, sum verður í Vestmanna 8. apríl næsta ár. Teir skulu melda til áðrenn 20. november. Claus Restrup rúskar, to við einum seks til átta bólkum.

Statoil stuðlar oljuútbúgving

Statoil fer at veita føroyska oljuútbúgvingarsamtaknum 400.000 kronur. Penningurin verður handaður á samkomu friggjadag.

At Oljuútbúgvingarsamtakið fær 400.000 kronur frá Statoil, siggja vit sum eitt heruðsklapp frá vinnuni, men eisini sum eina abending um, at Statoil raðfestir utbugving sera høgt. Norðmenn hava sjálvur verið iðgnum somu gongd og vita tí, hvat er grundleggandi neyðugt at gera utbugvingarliga fyri at faa ein so stóran samfelagsgøða burturúr oljuvinnuni sum gjørligt, sigur Claus Restrup frá undirvísingarmálastýrnum vegna oljuútbúgvingarsamtakið.

Oljuútbúgvingarsamtakið var stovnað í 1997 av Føroya Sjømannaskúla, teknisku skúlanum í Torshavn og Klaksvík. Maskinmeistaraskúla og Undirvísingar- og Mentamálastýrnum. Endamálið við samtakinum er at stíla fyri utbugvingum í Føroyum við atlati at eina komandi oljuvinnu.

Smíða teinæring

Sunnudagur varð felag stovnað við tí endamáli at smíða ein teinæring. Teinæringur er ein stórir føroyskur bátur, sum rúmar 20 róðarmonnum.

– Vit eru nakrir, sum í longri tíð hava tosað um at smíða ein tilíkan bát. Við á fæ eitt felag aftanfyr, vóna vit, at tað skotið gerast til veruleika, sigur Óli Mikkelsen í Havn, sum er ein av forspákrárum til at smíða teinæringin.

Teir hava til íkk ein lagd naka ætlan, nær báturin skal verða lögur.

Teir vóru 30 mans á stovnanini fundi av felagnum í Norðurlandshúsum sunnudag. Teir flestu eru eldri, men onkrir yngri eru eisini við. Fleiri av limunum eru teir sama, sum eiga seksáringin í Greip í Havn og 19-mannaferð Døgganoy á Skálaförðum. Onkrir av teimum, sum eiga Naddid í Hørgisvág hava eisini vist stóran áhuga fyri teinæringin.

Forspákrárarin fyri felagnum vita bara um, at myknesmenn hava nýtt teinæring. Teir gjørdi handisferir til Havnin eina fleiri ferðir við bátinum á Føro, sum teir høvdu nógv samskipt við Sværri Paterson skrivur í Varðanum nr. 27, at ein Abraham Abrahamson, hevur sagt frá, at teir vóru 18 mans við bátinum. Hildið verður to, at 20 mans hevur verið to vanligja.

Felagið ætlan nu at faa fleiri limir og soleiðis eisini grundarfing fyri at faa fleiri pengar. Teir hava nevniliga avgjørt, at limir lata 500 kronur í part til bátin. Leystliga hava teir meti, at báturin kemur at kosta millum 200 og 300.000 kronur. Báturin verður um 14 metrar langur, og teir ætla eisini at gera nýst til bátin.

Ætlanin er ikki, at báturin, skal standa á einum savni, eins og eitt nu Getatrøndur. Fólk skulu kunna royna, hvussu hann uppfærir seg í sjónum, sigur Óli Mikkelsen.

50 millionir norskar krónur fyri eitt skip frá 1978. Tað er hvat trygð góð ár og føroyskur kapitalur megnar at endurnýggja pelagiska flotan við. Hetta er eitt framstig, men langt í frá nóg gott, reiðari í P/F Drifin, sum just hevur keypt skip fyri gamla Jupiter frá 1972

GEORG L. PETERSEN

– Svartkjaffurn fer at vera ein tybandi partu fyri at faa ætlanina at vera seg. Tað skuldi eisini bóru til við hesum skipinum at fiska fyri 20-25 millionir kronur, men tað er einki at taka seg aftur í, at best hevði verið at keypt eitt skip við lakamaskinu og innfroyting, so vit kundu gagnnýtt m.a. norðhavssildina betur, sigur Atli Hansen, reiðari á P/F Drifin.

Felagið hevur just keypt eitt annað skip fyri nota-skjópi Jupiter, sum var bygdur í 1972. Hetta skip er ikki eignað í dag, nú svartkjaffurn gerst alt meira tydingarmikil fyri at faa alt at hanga saman. Gamli Jupiter kann bert fiska við nótt, og fyri at fiska

Nyggi Jupiter, sum P/F Drifin hevur keypt úr Noregi fyri 50 milliónir norskar krónur. Skipið er 68 metrar langt, 10,8 metrar breitt, hevur ein 3000 hesta motor og siglir 15 mil. Skipið er til fiskiskip í lotuni, og so skjótt tað er virktíðli 1. november og trol setti í, er tað klárt at fara til fiskiskip

svartkjaffi má trolast.

Tað, sum Atli Hansen og hinir í P/F Drifin høvdu ætlanir, var eitt skip, sum var nakað stórr og hevði verkjímjómuboru.

– Vit vóru eisini og hugdu at fleiri tilíkan skipum, men tey vóru all ov dyr fyri okkum. Men skulu vit gera okkum nakra von um at

gagnnýta norðhavssildina, sum er norðan fyri um smáarið, so má ein verkjímjóm vera umboð. Sildin er ta full av æti, og tað er óhugsandi at fara hana til lands og bygja nakað virksmi upp um hetta, sigur Atli Hansen.

1996, 1997 og 1998 hava verið nokur avbera góð ár,

og hetta hevur felagið hjá Jupiter brúkt at leggja pening til síða at gera nýlløgur við. Men hoast hesi góð ár, so megnað teir ikki at faa meira eginpening, enn hvat kravdist til eitt skip fyri 50 millionir kronur. Ta er Framtaksgrunnurin eisini við inni í myndini, eins og sala av

gamla Jupiter.

– Okkum vantar tað síðsta, og okkurt má til fyri at sleppa upp um hesa ferðing. Tí sum er megra vit bert at endurnýggja okkum frá 1972 til 78, sum Atli Hansen tekur til.

Tveir mogleikarfinnast at sleppa upp um hessa ferðing. Onnur er at lands-

stýrið setir pening av á figgarlogini til eina endurnýggjing av fiskiskipa-flotanum, ella at trygðskur kapitalur kemur inn í vinnuna.

Tað er just innan pelagisku vinnuna, at ein endurnýggjing er farin fram – við utlendskum kapitali. Christian í Grónum og nýggja Krumborg, sum er í gærð, hava bæði utlendskan kapital inni í myndini. Hetta eru samstundis nýggjastu skipini í flotanum.

– Vit hava eisini havt frýsurningar frá utlendskum ahugamalum, og hava eisini veru á fundi. Men vit vildu ikki taka av, tí vit reddust fyri ognarrættinum. Vit hildu okkum siggja nakað okkum ikki dámi, sigur Atli Hansen.

Tá hevði honum dámað betur, um tað almenna kom inn við einum stuðli til eina endurnýggjing av flotanum.

– Vanliga er eg ikki fyri at lata stúdnung, men vit hava sum er ikki nóg mikið av kapitali til eina endurnýggjing uttan at hjálk kemur onkunaðmi frá. Hetta kundi verið við til at fyllt upp, so vit kundu gjørt ein sattmála. Við fæa onga avtalu í lag, um pengarnir ikki frá tí almenna, so má utlendskur kapitalur til, og tað dámar mær einki, sigur Atli Hansen.

Studningur nýtist ikki at vera av tí ringa

– Vilja politisku myndugleikarnir ikki, at vinnan skal faa stuðul til nýlløgur, so skulu teir heldur ikki rokna við nakrari munadyggi endurnýggjing í føroyska feskiskaflofanum tey næstu árini, tí eingin kann tvingast at gera iløgur í nakað, sum ikki loysir seg, sigur vinnulívsmaðurin og reiðarin, Olaf Olsen

ELI GUTTESSEN

– Verður eingin stuðul latin til eina endurnýggjing av føroyska feskiskaflofanum, skulu vit ikki rokna við nakrari endurnýggjing av tydingu.

Hesi orðini sigur reiðarin og vinnulívsmaðurin, Olaf Olsen, sum í mong ár hevur fylgt væl við gongdini í fiskivinnuni.

Stuðul til iløgur nýtist ikki at vera negativur – ein avísar stuðul kann nevniliga vera við í ein samfelagnum stórr inntøkur, sigur reiðarin og vinnulívsmaðurin, Olaf Olsen

Mynd Kjalmar

Sjálvur hevur hann trolarar, sum verða ríknir utan stuðul, og hann letur

væl at rakstrinum seinastu árini. Men hoast rakstrurin

hevur verið góður, so torri hann ikki at droyma um at gera iløgur í nýgg skip undir verandi umstøðum.

– Eitt nýtt skip kostar rættliliga nógv pengar, og so vitt sum eg dugi at rokna, kann eg ikki faa eina slíka iløgu at hanga saman.

Hetta hoast hann leggur uppfyri, at eitt mæguligt nýtt skip fiskar 40 prosent meira enn gamla skipið.

– Hetta havi eg tikið til eftirtektar, og tí haldi eg fram við gomlu skipinum.

– Hetta setli eg at gera, líka til politikkarnir einarferð faa upp í lag at seta seg inni í stóluna og vonandi broyta meining, sigur hann.

Hvussu stór ein mægul iløga sigur at vera, dugir hann ikki at siga, men visir á, at við einum iløgustúdnungi upp á eini 20 prosent hevði roknistykkið sær munandi frægar ut.

Hann heldur, politiska skjótt um, at vinnan skal klára seg uttan stuðul verða farnó fullkomiliga av spörinum.

– Greiður linjur og greiður at utmældingur eru altíð góðar, men eg haldi tað vera skeivt at tosa um stúdnung sum nakað negatívt uttan fyrst at hava sett seg inn í, hvussu nógv skuld vinnan er for fyri at forsvara, sigur hann.

– Um gomul niðurgöldin skip fungera nøkulunda, og nýgg skip kosta ov nógv at keypa, so koxri og heldur við gomlu skipinum, sigur Olaf Olsen.

– Samstundis hoyrir ein frá politikarum síð, at føroyski fiskiflofin er ov gamal, og at tárur er fyri eini avísari endurnýggjing til tess at gera hann meira tíðarhóskandi.

– Men ta vit, sum hava drúgar royndir á oknum og átta at vita, hvat vit tosa um, ikki faa roknistykkið at ganga upp, hvor skal so, spyr Olaf Olsen.

Hann tryr lítid upp á, at kapitalur finnur veg til nýlløgur undir verandi karmum.

Sagt hevur verið, at vinnan skal klára seg sjálva tvs.

vera stúdnungin fyri uttan. Hetta er eitt greitt sagnar, men Olaf Olsen sigur seg, geva lítid fyri hesum sjónarmiði.

– Heldur eiga vit at hugsa um, hvat teinir samfelagnum best, hetta gæra øll okkara grannalønd, og hetta eiga vit eisini at gera, sigur hann.

– Sambært tí eg havi kannað, leggur stúdnungurin í flestu londnum rúndan um okkum millum 30 og 60 prosent av iløgu-kostaninum, og tí er tað ikki rætt, ta sagt verur, at aðrir ikki lata stuðul.

Hann heldur, tað vera tydingarmikil, at politiska myndugleikar, kanna koma við eini greiðari utmælding.

Higartil hevur peningur verið jattaður á figgarlogini, men sjálv lögavin, sum stuðulin skal latast eftir, hevur vantað.

Hetta fer Olaf Olsen at halda, at vinnan er einum slagi av hóstóðu í lotuni, og hetta hevur við sær at eingin ger nakað.

Útlendskur kapitalur kann vera sunnur

Vit mugu vera greið yvir, at tað handlar um ognarrættin til okkara tilíngi, og tí mugu vit vera okkum variliga at. Men nakað av utlendskum kapitali í fiskivinnuna átti at veru ein naturlig gongd, heldur formáðurin í Framtaksgrunninum

GEORG L. PETERSEN

– Vit hava valt at fara við í ætlanina við einum nýggju Jupiter, so svartkjaffurn eisini kann gagnnýttast. Vilhelm Petersen, formaður í Framtaksgrunninum.

Framtaksgrunnurin hevur annars verið rættliga varin við at fara inn í stórr verkætlanir. Ma, í pelagisku vinnuni hevur grunnurin hildið seg aftur, tí tað er so ógjørt, nær stovnurin verður kvøtardur í Norðurlandshúsum. Hesi spurningar er framvegis íkk löystur, men Framtaksgrunnurin fer kortini inn í ætlanina.

Men talan er um eitt gamalt skip frá 1978, tí felagið ikki megnar at reisa nóg mikið av penningi at figga eitt holt nýtt skip.

Wilhelm Petersen er sum utspákrárin ikki fyri, at tað almenna kemur inn við tí rest, sum vantar í at faa stóra einginpening.

Hann visir á oljuvinnuni, so hon ikki longur styrir sær sjálvum, sigur Wilhelm Petersen.

Hann er ikki so bangin fyri utlendskum kapitali, so keingi vit ikki selja burtur av tilíngnum.

– Í flest øllum londum er tað talan um ein blanding av heimligari og utlendskari figging. Tí dáms er nógvur utlendskur kapitalur í Danmark, og nógvur danskur kapitalur í øðrum londum. Hetta er sunt og gevur eitt positivt samspæl. Men vit skulu vara okkum fyri ikki at lata ognarrættin til tilíngi frá okkum. Tí mugu vit vera varin, bæði hvat viðvíkur fiskivinnuni og alivinnuni, sigur formaðurin í Framtaksgrunninum.

Hann visir á oljuvinnuni, so hon ikki longur styrir sær sjálvum, sigur Wilhelm Petersen.

Hann er ikki so bangin fyri utlendskum kapitali, so keingi vit ikki selja burtur av tilíngnum.

– Í flest øllum londum er tað talan um ein blanding av heimligari og utlendskari figging. Tí dáms er nógvur utlendskur kapitalur í Danmark, og nógvur danskur kapitalur í øðrum londum. Hetta er sunt og gevur eitt positivt samspæl. Men vit skulu vara okkum fyri ikki at lata ognarrættin til tilíngi frá okkum. Tí mugu vit vera varin, bæði hvat viðvíkur fiskivinnuni og alivinnuni, sigur formaðurin í Framtaksgrunninum.

Hann visir á oljuvinnuni, so hon ikki longur styrir sær sjálvum, sigur Wilhelm Petersen.

Hann visir á oljuvinnuni, so hon ikki longur styrir sær sjálvum, sigur Wilhelm Petersen.

Wilhelm Petersen, formaður í Framtaksgrunninum er sum utspákrárin ikki fyri, at tað almenna kemur inn við tí rest, sum vantar í at faa stóra einginpening